

נוהג המילה

וגלגוליו בעולם העתיקה

ד"ר יעל אסקוויידו

שיעור 1 מי היו העמים הנימולים בעולם העתיקה?

ספר המתים המצרי, פרק 17 פסקה 10.

בתוך: Thomas George Allen, The Book of the Dead or Going Forth by Day
(Chicago Oriental Institute of the University of Chicago, 1974), p.28

דם שניגר מאבר מינו של האל רע לאחר שהוא מל את עצמו.

על מצבה בנאג־עד־דר (Naga ed-Der), מצרים

אהוב הייתי לאבי, חביב לאמי, אהוב על אחי ואחיותיי. כאשר נימולתי, יחד עם מאה ועשרים גברים ומאה ועשרים נשים, לא היה ביניהם מי שהכה, לא היה ביניהם מי שהוכה, לא היה ביניהם מי ששרט, לא היה ביניהם מי ששרטו אותו.

בראשית לד, 14

לא נוכל לעשות הדבר הזה לתת את אחתנו לאיש אשר לו ערלה.

בראשית לד, 24

וַיִּשְׁמְעוּ אֶל חֲמוֹר וְאֵל שָׂכָם בְּנוֹ כָּל יִצְחָק שֶׁעַר עִירוֹ וַיִּמְלֹוּ כָּל זָכָר כָּל יִצְחָק שֶׁעַר עִירוֹ.

ירמיהו ט, 24-25

הִנֵּה יָמִים בָּאִים נָאִם יְהוָה וּפְקַדְתִּי עַל כָּל מוֹל בְּעָרְלָה. עַל מִצְרַיִם וְעַל יְהוּדָה וְעַל אֲדוֹם וְעַל בְּנֵי עַמּוֹן וְעַל מוֹאָב וְעַל כָּל קְצוּצֵי פֶּאֶה הַיֹּשְׁבִים בַּמִּדְבָּר כִּי כָּל הַגּוֹיִם עָרְלִים וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל עָרְלֵי לֵב.

שמואל א יז, 26

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל הָאֲנָשִׁים הָעֹמְדִים עִמּוֹ לֵאמֹר מַה יַּעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר יָכָה אֶת הַפְּלִשְׁתִּי הַלֵּז וְהַסִּיר חֶרֶף מֵעַל יִשְׂרָאֵל כִּי מִי הַפְּלִשְׁתִּי הָעָרֵל הַזֶּה כִּי חָרַף מַעֲרָכוֹת אֱלֹהִים חַיִּים.

שמואל א יז, 36

גַּם אֶת הָאֲרִי גַם הַדּוֹב הַכָּה עֲבָדְךָ וְהָיָה הַפְּלִשְׁתִּי הָעָרֵל הַזֶּה כְּאֶחָד מֵהֶם...

הרודוטוס, היסטוריה ב, סעיף 104, פס' 2-3 (מהד' שימרון וצלניק-אברמוביץ) עמ' 148

שמכל בני האדם רק הקולכים (היושבים בחופי הים השחור) המצרים והאתיופים מלים את בשרם מימי קדם. הפיניקים הסורים הפלשתינים, והם עצמם מסכימים שהם למדו מנהג זה מהמצרים. ואילו הסורים היושבים לחופי הנהרות תרמודון ופארטניוס... אומרים שהם למדו את הנוהג לאחרונה מהקולכים. אלה העמים היחידים הנימולים, וברור שהם עושים זאת לפי דוגמת המצרים. אשר למצרים ולאתיופים, אינני יודע לומר מי למד ממני, כי המנהג נראה עתיק יומין, אבל שקיבלו עליהם את המנהג אחרי שהתערבבו במצרים, לכך יש לי עדות רבת משקל.

יוסף בן מתתיהו, נגד אפיון א, סעיפים 169-171 (מהד' כשר, עמ' לא)

והנה בזאת מציין (הרודוטוס בבירור), כי הסורים שבפלשטינה היו נימולים. איך מבין יושבי פלשטינה רק היהודים לבדם עושים זאת. הוא ידע אפוא כאשר כתב אודותם.

הרודוטוס, היסטוריה ב, 37 (מהד' שימרון וצלניק-אברמוביץ, עמ' 126)

הם יראי אלים במידה יוצאת מן הכלל, יותר מכל בני האדם האחרים; ואלה הם מנהגיהם. הם שותים מגביעי ארד שאתם מנקים כולם מידי יום ביומו... הם לובשים תמיד בגדי פשתן נקיים ומקפידים על כך ביותר. הם מלים את עצמם לצורך הניקיון, מפני שהם מחשיבים ניקיון יותר מיופי גופני...

דודורוס מסיציליה, הספרייה ההיסטורית I.55.5, בתוך GLAJJ, כרך 1, מס' 57

והראיה שהם מביאים למקור המצרי של העם הזה היא כי אנשי כולכיס נוהגים במילה, כמו המצרים. מנהג זה נשמר גם בקהלות שיצאו ממצרים, וכן היה הדבר גם בענין היהודים.

צ'ריקובה, CPJ, I, 4, עמ' 125-127

טוביאס לאפולוניוס שלום!

אם שלום לך וכל ענייניך עולים יפה ועסקיך האחרים מתנהלים לפי רוחך – רוב תודה לאלים. גם אני בריא, ותמיד מעלה את זיכרונך לפני, כפי שנכון וראוי. אני שולח אליך את אינאס עם סריס אחד וארבעה נערים/עבדים יעילים מגזע איכותי, שניים מהם לא נימולים. מצרף למטה את דיוקניהם של הנערים כדי שתדע.

היה בריא. שנה 29, 10 קסנדיקוס.

צ'ריקובה, CPJ, I, 4, עמ' 125-127

אוקיימוס כבן 7	אודומוס כבן 10	אטיקוס כבן 8	איימוס כבן 10
פנים עגולות אף שטוח עיניים בצבע ירוק שיער אדום וחלק צלקת על המצח מעל לעפעף הימני	שחור עין מתולתל שיער אף שטוח שפתיים בולטות צלקת ליד העפעף הימני	בהיר עור מתולתל שיער אף קצת שטוח שחור עין צלקת מתחת לעין הימנית	שחום עור מתולתל שיער שחור עין עצמות לחיים בולטות כתם על לחי הימנית
נימול	נימול	לא נימול	לא נימול

לאפולוניוס. טוביאס בעניין הסריס וארבעת הנערים שהוא שלח.
באלכסנדריה, שנת 29, 16 ארטימיסיוס.

שיעור 2

המילה כסמל זהות של היהודים

בראשית יז, 9-14

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל אַבְרָהָם וְאַתָּה אֶת בְּרִיתִי תִשְׁמֹר אֶתָּה וְזֶרְעֶךָ אַחֲרָיִךְ לְדֹרֹתָם. זֹאת בְּרִיתִי אֲשֶׁר תִּשְׁמֹר: בֵּינִי וּבֵינֶיכֶם וּבֵין זֶרְעֶךָ אַחֲרָיִךְ הַמּוֹלַד לָכֶם כָּל זָכָר. וְנִמְלַתֶם אֶת בְּשָׂרְךָ עֲרֻלְתְּכֶם וְהָיָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֶיכֶם. וּבֶן שְׁמֹנֶת יָמִים יְמוֹל לָכֶם כָּל זָכָר לְדֹרֹתֵיכֶם יֶלֶד בֵּית וּמִקְנֶת כֶּסֶף מְכַל בֶּן נָכָר אֲשֶׁר לֹא מִזֶּרְעֶךָ הוּא. הַמּוֹלַד יְמוֹל יֶלֶד בֵּיתָךְ וּמִקְנֶת כֶּסֶף וְהָיְתָה בְּרִיתִי בִּבְשָׂרְכֶם לְבְרִית עוֹלָם. וְעָרַל זָכָר אֲשֶׁר לֹא יְמוֹל אֶת בְּשָׂרְךָ עֲרֻלְתּוֹ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמִּי אֶת בְּרִיתִי הַפֶּר.

שמות יב, 43-44

זֹאת חֻקַּת הַפֶּסַח כָּל בֶּן נָכָר לֹא יֹאכֹל בּוֹ. וְכָל עֶבֶד אִישׁ מִקְנֶת כֶּסֶף וּמִלְתָּה אֹתוֹ אֵז יֹאכֹל בּוֹ

ספר היובלים טו, שכתוב בראשית יז, 9-26 (מהד' ורמן, עמ' 291-292)

(11-14) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְאַבְרָהָם וְאַתָּה בְּרִיתִי שְׁמוֹר, אֶתָּה וְזֶרְעֶךָ אַחֲרָיִךְ, וַיְמוֹל כָּל זָכָר. אֶת עֲרֻלְתְּכֶם תִּמְוֹלוּ וְהָיָה אוֹת בְּרִית לְעוֹלָם בֵּינִי וּבֵינֶיכֶם. וְלִבְנֵי שְׁמוֹנֶה יָמִים תִּמְוֹלוּ אוֹתוֹ. כָּל זָכָר מִשְׁמֹחוֹתֵיכֶם יֶלֶד בֵּית וּמִקְנֶת כֶּסֶף, מְכַל בֶּן נָכָר תִּקְנוּ אֲשֶׁר אֵינוֹ מִזֶּרְעֶךָ. וְזָכָר אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה נִימּוֹל בְּשָׂרְךָ עוֹרֻלְתּוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי הַנֶּפֶשׁ הַהִיא תִּכְרַת מֵעַמָּה כִּי אֶת בְּרִיתִי הַפֶּרָה. (24) וּבַעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אַבְרָהָם וְכָל אֲנָשִׁי בֵּיתוֹ וְכָל מִקְנֶת כֶּסֶפוֹ מִבְּנֵי נָכָר נִמּוֹלוּ. (26) וְכָל אֲשֶׁר נִוּלַד וְלֹא נִימּוֹל בְּשָׂרְךָ עוֹרֻלְתּוֹ עַד הַיּוֹם הַשְּׁמִינִי אֵינוֹ מִבְּנֵי הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת אֱלֹהִים לְאַבְרָהָם כִּי אִם מִבְּנֵי הַשַּׁחַת הוּא. וְאֵין אוֹת עָלָיו כִּי הוּא לְאַלְלוּהֶם... (33) וְעַתָּה אֲנִי מַגִּידְךָ כִּי יִשְׁקְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּבְרִית הַזֹּאת, וְלֹא יְמוֹלוּ בְּנֵיהֶם עַל פִּי כָּל הַחֹק הַזֶּה. כִּי מִבְּשָׂרְךָ הַנִּמּוֹל מִשְׁאִירִים בְּמִילַת בְּנֵיהֶם. וְכָל בְּנֵי בְלִיעֵל יַעֲזֹבוּ יְלִדֵיהֶם בְּלִי מִלָּה כֹּאשֶׁר נִוּלְדוּ.

ספר היובלים ל, שכתוב בראשית לד (מהד' ורמן פס' 13-14, עמ' 408)

עַל כֵּן כָּתַבְתִּי לָךְ אֶת דְּבַרֵּי הַחֹק אֶת כָּל מַעֲשֵׂי שְׁכֵם שֶׁהֵם עָשׂוּ לְדִינָה וְכִי דִּבְרוּ בְּנֵי יַעֲקֹב לְאַמּוֹר לֹא נִיתָן בְּתוֹנוֹ לְאִישׁ אֲשֶׁר לוֹ עָרְלָה כִּי חֲרָפָה הִיא לָנוּ. וְחֲרָפָה הִיא לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִתְּנוּ וְאֲשֶׁר יִקְחוּ מִבְּנוֹת הַגּוֹיִם כִּי טְמֵאָה הִיא וּמִתְעֵב הוּא מִיִּשְׂרָאֵל...

תוספת לספר אסתר ד, ט (LXX), ספרים חיצוניים (מהד' שטרן)

אֶתָּה יוֹדֵעַ כָּל, וְתִדְעַ עַי שְׁנֵאתִי כְבוֹד מְרַעִים, וְאַטְעֵב מְשַׁכְּב עָרַל וְכָל נָכָר

יוסף בן מתתיהו, קדמוניות היהודים כ, ז (מהד' שליט, עמ' 363-364)

(139) אַגְרִיפָּס לָקַח אֶת הַמִּתְנָה מֵאֵת הַקִּיסָר, וְהָשִׂיא אֶת אַחֻתּוֹ דְּרוֹסִילָה לְעִזִּיז מֶלֶךְ חֲמַת, שֶׁהִסְפִּים לְהַמּוּל. שָׁכַן אֶפִּיפָאֲנֹס בֶּן הַמֶּלֶךְ אֲנָטִיּוֹכּוֹס סִירַב (לְהִסָּפִים לְנִשְׁוֹאִים), מִפְּנֵי שֶׁלֹּא רָצָה לְהִשְׁתַּף בְּמִנְהַגֵּי הַיְּהוּדִים, אָף עַל פִּי שֶׁהִבְטִיחַ קוֹדֶם לָכֵן לַעֲשׂוֹת זֹאת.

(145) אַחֲרֵי מוֹת הוֹרְדוֹס, שָׁהִיָּה בַּעֲלָה וְדוּדָה שֶׁל בְּרִנְיָקִי, יָשְׁבָה זֹאת זָמַן רַב בְּאֶלְמְנוּתָהּ, וְכִשְׁהִתְהַלְכָּה שְׁמוּעָה שֶׁהָיָא נִזְקָקֶת לְאַחִיהָ, פָּתְתָה אֶת פּוֹלִימּוֹן, שֶׁהָיָה מֶלֶךְ קִילִיקִיָּה, לְהַמּוּל וּלְקַחֵת אוֹתָהּ לְאִשָּׁה.

יהודית יד, 10 (מהד' כהנא, עמ' שעד)

וַיֵּרָא אַחִיּוֹר (בְּכִיר עִם עֲמוּן) אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, וַיֹּאמֶן בָּהּ מְאֹד, וַיִּמַּל בְּשֵׁר עַרְלָתוֹ, וַיִּלְוֶה אֶל בֵּית יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה.

תוספת לספר אסתר ח, 17 (LXX), ספרים חיצוניים (מהד' שטרן)

וּבְכָל מְדִינָה וּבְכָל עִיר אֲשֶׁר נִמְצְאָה שְׁמִיחָה לַיהוּדִים בְּשָׁשׂוֹן, בְּמִשְׁתָּה וּבִיּוֹם חָג; וְרַבִּים מִן הַגּוֹיִם נִמְּלִיחוּ וַיִּסְפְּחוּ אֶל הַיְּהוּדִים, כִּי נָפַל פֶּחַד הַיְּהוּדִים עֲלֵיהֶם.

אסתר ח, 17 (נוסח המקרא)

וּבְכָל מְדִינָה וּמְדִינָה וּבְכָל עִיר וְעִיר מְקוֹם אֲשֶׁר דָּבַר הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מִגִּיעַ שְׁמִיחָה וּשְׁשׂוֹן לַיהוּדִים מִשְׁתָּה יוֹם טוֹב וְרַבִּים מֵעַמֵּי הָאָרֶץ מִתִּיְהִידִים כִּי נָפַל פֶּחַד הַיְּהוּדִים עֲלֵיהֶם.

מקבים א ב, 44-45 (מהד' כהנא)

וַיִּסָּב מִתְתִּיָּהוּ וְאַהֲבִיּוֹ, וַיַּהֲרִסוּ אֶת הַבָּמוֹת; וַיִּמְלֹו בַּחֲזֶק אֶת הַבָּנִים אֲשֶׁר לֹא נִמְּלִיחוּ, אֲשֶׁר מִצְאוּ בְּגִבּוֹל יִשְׂרָאֵל.

יוסף בן מתתיהו, קדמוניות היהודים יג, ט, 257-258 (מהד' כשר, עמ' 97)

הוֹרְקָנוֹס כָּבַשׁ אֶת אֲדוּרִים וְאֶת מְרִשָּׁה, עָרֵי אֲדוֹם, וְהִכְרִיעַ אֶת כָּל הָאֲדוֹמִים, וְהִרְשָׁה לָהֶם לְהִשָּׂאֵר בְּאָרֶץ אִם יִמְּלִיחוּ וַיֹּאדוּת לְקַיֵּם אֶת חוֹקֵי הַיְּהוּדִים. וְהִלְלוּ קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם מֵאַהֲבַת אָרֶץ אֲבוֹתָם גַּם אֶת הַמִּלָּה וְגַם לְהִשְׁוֹת אֶת שָׂאֵר הַלִּיכּוֹת חַיִּיהֶם לְאֵלּוּ שֶׁל הַיְּהוּדִים. וּמֵאוֹתוֹ זָמַן וַאֲיִלָּךְ הָיוּ הִלְלוּ יְהוּדִים.

יוסף בן מתתיהו, חיי יוסף, סעיף 113-122 (מהד' שוורץ)

בַּעַת הַהִיא הִגִּיעוּ אֵלַי שְׁנֵי אֲצִילִים מִתַּחֲסוּם שְׁלֹטוֹנוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ אֲגָרִיפָס (הַשְּׁנִי) בְּאֶרֶץ הַטָּרְכוֹן, בְּהִבִּיאֵם עִמָּם אֶת סוּסֵיהֶם וְנִשְׁקָם, יַחַד עִם הַכֶּסֶף אֲשֶׁר הִבְרִיחוּ. אֶת אֱלֹהֵי הַיּוֹדִים מְאַלְצִים לְהַמּוֹל, אִם רְצוֹנָם לְהִשָּׂאֵר אֲצֵלָם; אֲבָל לֹא הִרְשִׁיתִי לְהִשָּׁתֵּשׁ בָּכֶם, בְּאֹמְרִי כִּי צָרִיךְ כָּל אָדָם לִירְאָה אֶת הָאֱלֹהִים לְפִי בְּחִירָתוֹ, אֲבָל לֹא בָכֶם

יוסף בן מתתיהו, קדמוניות היהודים יג (מהד' שליט, עמ' 102)

טימגנס העיד:

הוא (אריסטובולוס הראשון), נלחם ביטורים וסיפח חלק גדול של ארצם ליהודה והכריח את התושבים אם רצונם להישאר בארץ, להימול ולחיות לפי חוקי היהדות

שיעור 3

מילת היהודים מול יוון ורומא: פולמוס וגזרות

הרודוטוס, היסטוריה ב, 37 (מהד' שימרון וצלניק-אברמוביץ, עמ' 126)

הם יראי אלים במידה יוצאת מן הכלל, יותר מכל בני האדם האחרים; ואלה הם מנהגיהם. הם שותים מגביעי ארד שאתם מנקים כולם מידי יום ביומו... הם לובשים תמיד בגדי פשתן נקיים ומקפידים על כך ביותר. הם מלים את עצמם לצורך הניקיון, מפני שהם מחשיבים ניקיון יותר מיופי גופני...

אתנאאוס מנאוקריטס, משתה החכמים, ספר 7, LCL, 300a, עמ' 344-345

בניגוד לכהנים היוונים השומרים על גופם שלם, הכהנים המצרים נוהגים לחתוך חלק מגופם.

מקבים א יא, 14-15 (מהד' כהנא)

וַיִּבְנוּ גְמָנִסְיוֹן בִּירוּשָׁלַם כְּמִשְׁפְּטֵי הַגּוֹיִם.
וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם עֲרֵלָה, וַיַּעֲזְבוּ בְרִית קֹדֶשׁ, וַיִּצְמְדוּ אֶל הַגּוֹיִם לַעֲשׂוֹת רָע.

קלסוס, על הרפואה, ספר 7, פרק 25, סעיף 1, LCL, עמ' 420-421

אבר מין נטול עורלה או שעורלתו אינה מכסה את ראשו נחשב לפגום

סויטוניוס, חיי שנים-עשר הקיסרים – דומיטיאנוס, יב

(מסדה 1987, תרגום אלכסנדר שור), עמ' 269

וזכורני שבִּעֲדוֹנִי נֶעַר קָטָן נֹכַח הֵייתִי בִּשְׁעָה שֶׁבִּדְקוֹ בִּפְנֵי הַמַּפְקָח וּבֵית הַדִּין הַמִּלֵּא מִפֶּה לִפֶּה זָקֵן בֶּן תִּשְׁעִים שָׁנָה, לְרֹאוֹת אִם הוּא נִימּוֹל [בְּעֵינֵי הַמַּס הַיְּהוּדִי]

סטרַאבֹּן אִישׁ אֲמִזְיָה, עַל הַגֵּיאוגְרַפִּיָּה, GLAJJ 16.2.37 כרך 2, מס' 115

אֲמוֹנֶת הַבַּל אֲשֶׁר הוּבִילָה... לְמִילָה אֲשֶׁר הֵם נוֹהֲגִים בָּהּ גַּם הַיּוֹם, וְלִהְיוֹתָת אֲבֵר הַמִּין הַנָּשִׁי.

יוסף בן מתתיהו, נגד אפיון, ב, יג, סעיף 137 (מהד' כשר, עמ' נז)

(אפיון) לעג לנו על אשר אנחנו מלים את בשר הערלה.

טאקטוס, דברי הימים, ה, ב, GLAJJ, כרך 2, מס' 281

עושרם של היהודים גדל מפני... שעם אנשיהם שלהם מתהלכים הם באמונת אומן ובלב נכון לרחמים, אך את כל האחרים שונאים הם שנאת אויבים. לא יאכלו עמם יחדיו ולא יישנו עמם יחדיו... את המילה התקינו למען תהי להם סימן להבדילם מאחרים.

פפירוס מתבתוניס, מצרים, P.Tebt. 2 293 (תרגום המרצה מיוונית)

בהתייחס לכתב שנמסר לך מאת מרפשמאוס בן מרסיסוכוס בן חרפוקרטיון, כהן של אותו מקדש, שבקש שבנו פנסיס, בן אמו תנפכפכאוס בת פנסיס, ימול – והוא בקש לדעת ממך אם הוא מזרע כהנה, והאם עליו להמול. אנחנו מצהירים בשבועה, במזלו של מרקוס אורליוס קומודוס אנטונינוס אוגוסטוס, כי אכן הוא מזרע כהנה, וכי הערבויית שהציג אמתיות, ועליו להמול, שכן אין ביכלתו לקיים את טקסי המקדש.

היסטוריה אוגוסטה, GLAJJ, כרך 2, מס' 511

באותה תקופה (הקיסר אדריאנוס) פתחו גם היהודים במלחמה, משום שנאסר עליהם לפגוע באיברי המין

אמנון לינדר, היהודים והיהדות בחוקי הקיסרות הרומי (האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, 1983), עמ' 85

אזרחים רומיים המתירים לעצמם או לעבדיהם להימול בהתאם למנהג היהודי נכסיהם מופקעים, והם מגורשים גירוש עולם לאי. הרופאים נענשים בעונש מוות. אם יהודים ימולו עבדים מקנת כסף בני עם אחר – יוגלו או ייענשו בעונש מוות [דברי פאולוס המשפטן, שלהי המאה השנייה לספירה].

שיעור 4

הסברים לברית המילה

אצל סופרים יהודיים בעת העתיקה

פילון האלכסנדרוני, על החוקים לפרטיהם, ספר ראשון, 2-3 (מהר' דניאל-נטף, עמ' 231)

אתחיל במצווה הנלעגת אצל ההמונים: נלעגת היא המילה, דבר שעליו מקפידות הקפדה יתרה גם אומות אחרות. ובמיוחד האומה המצרית, הנחשבת לרבת-אוכלוסין, עתיקת יומין ותרבותית ביותר. לפיכך מין הראוי היה שיחדלו מן הלצון הילדותי ויחקרו בשיקול-דעת וכובד-ראש את הסיבות שבגללן גבר המנהג הזה... כי אין זה מתקבל על הדעת כי אלפים רבים כל כך נימולים בכל דור ודור, כואבים עורלתם שלהם ושל יקיריהם תוך ייסורים קשים, וכי יש טעמים רבים לשמור ולקיים מנהג שהנהיגו הקדמונים. העיקריים הם ארבעה:

טעם ראשון: מניעת מחלה חמורה וקשה לריפוי של הערלה-המכונה 'גחלת' על שום הדלקת הכרונית בעיקר אצל העורלים.

טעם שני: טהרת הגוף כולו, כיאה למעמד הכהונה. לפיכך המצרים אף מרחיקים לכת ומגלחים את גוף כוהניהם, שכן, מתחת לשיער ולעורלה מצטברת ומסתתרת זוהמה שצריך להסירה.

טעם שלישי: הידמות האבר הנימול ללב: שהרי שניהם עשויים להולדה: הרוח שבלב להולדת מחשבות, ואבר הרבייה להולדת יצורים חיים. והקדמונים ראו לנכון לדמות את האבר הגלוי והנראה לעין... לאבר הסמוי והנעלה מימנו.

טעם רביעי חשוב ביותר: הכשרה ולפריה ורביה. שכן אומרים, כי הזרע מצליח בדרכו, אינו מתפזר ואינו נשפך לצדדים לתוך קיפולי הערלה: ולפיכך מסתבר שהאומות המקיימות את המילה פוריות הן ורבות-אוכלוסין יותר מכולן. אלה הטעמים שהגיעו לאוזנינו ממסורת עתיקה אשר חקרו בקפידה רבה את ספרי משה.

אני סבור שהמילה מסמלת שני עניינים חשובים ביותר. עניין אחד: כריתת התענוגות המכשפים את המחשבה... עניין שני: שיכיר האדם את עצמו ויסיר מנפשו את המחלה החמורה: את היוהרה.

דברי ארטפנוס, מתוך אוסביוס מקיסריה, Praeparatio Evangelica, ספר 9, 10.27

כך היה שאפילו האתיופים – אף כי היו אויביו – חיבבו את משה כל כך, עד שלמדו ממנו את מצוות המילה; ולא הם לבדם, אלא גם כל הכוהנים.

יוסף בן מתתיהו, קדמוניות היהודים א, ה, סעיף 192 (מהר' שליט, עמ' 363-364)

וכִּשְׁהִגִּיעַ אֲבָרְהָם לְשָׁנַת הַתְּשָׁעִים וְתִשְׁעָה,
הוֹדִיעַ אֱלֹהִים כִּי יוֹלֵד לוֹ בֶּן מִשְׁרָה,
וְשִׁיצְאוּ מִמֶּנּוּ גִוִּים גְּדוֹלִים וּמְלָכִים,
וְשִׁישְׁלְטוּ אַחֲרֵי מַלְחָמוֹת עַל כָּל אֶרֶץ כְּנָעַן, מִצִּידוֹן וְעַד מִצְרַיִם.
וּמִשׁוֹם שְׂרָצָה שֶׁזָּרְעוּ יִשְׁמֹר וְלֹא יִתְעַרֵּב בְּאַחֲרֵים –
צֹוֶה לְמוֹל אוֹתוֹ וְלַעֲשׂוֹת כֵּן בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי אַחֲרֵי הַלִּידָה.
וְאֵת טַעַם מִצְוַת הַמִּילָה שֶׁלָּנוּ אֲבָאָר בְּמָקוֹם אַחֵר.

יוסף בן מתתיהו, נגד אפיון ב, פרק יג, סעיפים 141-143

נֶאֱמַר עֲלֵיהֶם (עַל הַכַּהֲנִים הַמִּצְרִיִּים) כִּי קִבְּלוּ לְכַתְּחָלָה שְׁתֵּי מַטְלוֹת מֵהַמְּלָכִים: עַל הַהִשְׁגָּחָה עַל עֲבוֹדַת
הָאֱלִילִים וְעַל הַהִשְׁגָּחָה עַל הַחֲכָמָה.
וְהִנֵּה כָּלֶם נְמוֹלִים, וְאֶפְלוּ נִמְנָעִים מֵאֲכִילַת בֶּשֶׂר חֲזִיר...
וְכִי לֹא הָיָה אֶפְיוֹן עוֹר בְּשִׁכְלוֹ כִּאֲשֶׁר גָּמַר אוֹמֵר לְלַגֵּג עֲלֵינוּ בְּשֵׁם הַמִּצְרִיִּים, בְּעוֹד שֶׁלֹּמְעָשָׂה הוּא עֲצָמוֹ
קִטְרֵג עֲלֵיהֶם. הֵן לֹא זֶה בְּלִבְדִּי שֶׁהֵם מִשְׁתַּמְשִׁים בְּמִנְהָגִים הַנִּלְעָגִים עַל-יָדוֹ, אֲלֹא גַם לְמַדּוֹ עַמִּים אַחֲרֵים
לְהַמּוֹל, כְּפִי שֶׁסִּפֵּר הַרודוֹטוֹס.
עַל כֵּן סָבוֹר אֲנִי כִּי אֶפְיוֹן נֶעֱנֵשׂ בְּצִדָּקָה, כְּפִי שֶׁרְאוּי לְמִי שֶׁהִשְׁמִיץ אֶת חֻקֵּי אֲבוֹתָיו. הֵן בְּעֲצָמוֹ הָיָה נְמוֹל
בְּעַל כְּרָחוּ, כִּי פָצַע הָיָה בְּעֶרְלָתוֹ.
אֲכֵן הַמִּילָה לֹא עֲזָרָה לוֹ, כִּי הִנֵּמֶק פֶּשֶׁט בְּגוֹפּוֹ, וּמֵת בִּיסוּרִים נוֹרָאִים.

משנה, נדרים ג, יא

רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר: מֵאוֹסָה הִיא הָעֶרְלָה, שֶׁנִּתְגַּנְּנוּ בָּהּ רִשְׁעִים, שֶׁנֶּאֱמַר: "כָּל הַגּוֹיִם עֶרְלִים"
(ירמיהו ט, כה).
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: גְּדוּלָה מִילָה, שֶׁנִּכְרְתוּ עָלֶיהָ שְׁלוֹשׁ-עֶשְׂרֵה בְרִיתוֹת.
רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: גְּדוּלָה מִילָה, שֶׁדוּחָה אֶת הַשְּׁבֶת הַחֲמוּרָה.
רַבִּי אוֹמֵר: גְּדוּלָה מִילָה, שֶׁכָּל הַמִּצְוֹת שֶׁעָשָׂה אֲבָרְהָם אֲבִינוּ לֹא נִקְרָא שָׁלֵם עַד שֶׁמָּל, שֶׁנֶּאֱמַר: "הִתְהַלֵּךְ
לִפְנֵי וְהָיָה תָמִים (בראשית י"ז, א)

שיעור 5 נטישת המילה על פי מקורות יהודיים ופגאניים

ספר היובלים טו, 33 (מהד' ורמן, עמ' 292)

ועתה אני מגידך כי ישקרו בני ישראל בברית הזאת, ולא ימולו בניהם על פי כל החוק הזה. כי מבשר הנמול משאירים במילת בניהם. וכל בני בליעל יעזבו ילדיהם בלי מילה כאשר נולדו.

מקבים א א, 14-15 (מהד' כהנא, עמ' צח-צט)

וַיִּבְנוּ גִמְנַסִּיּוֹן בִּירוּשָׁלַם כְּמִשְׁפְּטֵי הַגּוֹיִם. וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם עֲרֵלָה, וַיַּעֲזְבוּ בְרִית קֹדֶשׁ, וַיִּצְמְדוּ אֶל־הַגּוֹיִם לַעֲשׂוֹת רָע.

יוסף בן מתתיהו, קדמוניות היהודים יב, ה, סעיפים 240-241 (מהד' שליט, עמ' 55)

כשלחץ יאסון את מנלאוס ואת בני טוביה נמלטו אלה אל אנטיוכוס (הרביעי אפיפנס), ואמרו לו שרצונם לעזוב את חוקי אבותיהם ולהחזיק באורחות חיים הלניסטיים. הם ביקשו שתינתן להם רשות לבנות גימנסיון בירושלים. וכשנתן להם אנטיוכוס את הרשות, החלו מכסים על מילתם כדי שייראו כיוונים גם בשעה שהם עירומים...

פילון האלכסנדרוני, על הגירת אברהם, סעיף 92 (מהד' דניאל-נטף, עמ' 25-26)

ועם שעניינה של המילה הוא שנכרות מאתנו את התענוג ואת כל ההיפעלויות ונמחק את היומרה המרשעת כאילו דייה לתבונה להוליד לעצמה, הרי לא נבטל את דין מילת הבשר; שאם כן נזניח גם את סדר העבודה בבית המקדש וכן דברים רבים לאין סוף.

פאולוס, האיגרת הראשונה אל הקורינתיים 7, 19-17

רק ילך כל אחד כפי החלק אשר חלק לו האדון וכאשר קרא לו האלהים כן יתהלך וכן אני מצוה בכל הקהילות: הנקרא איש בהיותו נימול אל יבקש למשוך את ערלתו ואשר נקרא בערלה אל ימול. המל לא חשוב והערלה לא חשובה כי אם שמירת מצוות האלהים

קלסוס, אל הרפואה, ספר 7, 25.1

מחלות אלו (של האשכים) מביאות אותנו אל המחלות של האיבר הגברי. שם, אם העטרה גלויה ורוצים מטעמי צניעות לכסותה – ניתן לעשות זאת, אך קל יותר הדבר אצל ילד מאשר אצל אדם מבוגר; וקל יותר אצל חולה שהטבע הותאם לכך מלכתחילה, מאשר אצל מי שנימול – כנהוג אצל אומות מסוימות.

ירושלמי, יבמות ח, א

משך לו ערלה או שנמשכה מאליה

ירושלמי, שבת יט, א

מוהלין ופורעין ומוצצין ונותנין עליה אספלנית וכמון

משנה, שבת יט, ו

מל ולא פרע את המילה כאילו לא מל

פילון האלכסנדרוני, שאלות ותשובות, שמות ב, 2 (תרגום המרצה)

הכתוב מצווה "וגר לא תונה" (שמות כ"ב, כ), ומוסיף: "כי גרים הייתם בארץ מצרים". מכאן ברור כי הגר האמיתי איננו זה שנימול בבשר בלבד, אלא זה שנימול מתאוותיו, מתענוגות החושים ומשאר יצרי הנפש. במצרים לא היה העם העברי נימול, אלא סבל התעללויות ורדיפות רבות מידי יושבי הארץ, ובכך ביטאו המצרים את שנאתם לזרים. משום כך נאמר: "ואתם ידעתם את נפש הגר" (שמות כ"ג, ט), שהרי גם אתם חוויתם את מצבו... ומהי "נפש הגר" אם לא ההינתקות מן האמונה בריבוי אלים וההתרגלות לכבד את האל האחד, אביהם של הכל.

יוסף בן מתתיהו, קדמוניות היהודים, ספר 20, ד 38-48 (מהד' שליט, עמ' 356)

משנודע שאמו רוחשת חיבה יתירה לדת היהודים מיהר אף הוא לקבל אותה עליו. ומשום שחשב שאין הוא יכול להיות יהודי ממש אם לא ימול, היה מוכן לעשות זאת. כשנודע הדבר לאמו, ניסתה למנוע אותו (מכך), ואמרה שהוא ימיט סכנה על עצמו: כי הוא מלך ויביא את נתיניו לידי רוגז גדול לכשיוודע להם שהוא חשק במנהגים נכרים וזרים להם... ואילו הוא העביר את הדברים לחנניה שאמר שהמלך יכול לעבוד את האלוהים גם בלי (מצוות) המילה. אם הוא גמר בליבו לקנא למנהגי האבות היהודים: דבר זה יותר חשוב מלהימול... אולם אחרי זה בא איזה יהודי מין הגליל, אלעזר שמו שהיה מקובל כמקפיד ביותר בענייני חוקי האבות, ויעץ לו לעשות את המעשה...

משנה, נדרים ג, יא

"קונם שאיני נהנה לערלים", מותר בערלי ישראל ואסור במולי אומות.
 "קונם שאיני נהנה למולים", אסור בערלי ישראל ומותר במולי עכו"ם,
 שאין הערלה קרויה אלא לשם עכו"ם.